

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

MONITORING KANTONALNIH SKUPŠTINA I VLADA

1.1-31.03.2014.

U PRVOM KVARTALU 2014. GODINE VEĆINA KANTONALNIH SKUPŠTINA RADILA JE VRLO SKROMNIM INTENZITETOM I POSTIGLA NEZADOVOLJAVAJUĆE REZULTATE. Poslanici čak 5 kantonalnih skupština - K10, ZHK, HNK, SBK i PK - u prvom kvartalu 2014. godine nisu održali ni po jedno zasjedanje mjesečno u prosjeku – Kanton 10 održao je samo jedno za 3 mjeseca, a ostala 4, po dva.

Skupštine 5 pomenutih kantona u prvom kvartalu razmotrile su, na održanim sjednicama, po manje od 15 mjera. S druge strane, skupštine TK i KS, sa ukupno 110 razmotrenih mjera, ostvarile su gotovo koliko i sve ostale kantonalne skupštine zajedno. Stim da je, Skupština TK čak nešto veći broj mjera ostvarila za 4 i po puta manje vremena provedenog na sjednicama.

Poslanici čak 7 kantonalnih skupština, u prvom su kvartalu 2014. godine, na sjednicama, mjesečno, u prosjeku, radili, manje od jednog osmosatnog radnog dana. Poslanici K10, čak, ukupno, za tri mjeseca, svega 4 sata, poslanici ZHK 6 i po, PK 8 i po.

KANTONALNE SKUPŠTINE SU, I U POSLJEDNJU GODINU AKTUELNOG MANDATA, UŠLE, UGLAVNOM, KRŠEĆI PROPISE KOJI REGULIŠU NJIHOVE OBAVEZE, U KONTEKSTU DONOŠENJA KLJUČNIH DOKUMENATA ZA NJIHOV RAD. Samo Skupština Kantona Sarajevo je 2014. godinu počela sa usvojenim programom rada za ovu godinu, u skladu sa obavezama definisanim Poslovníkom. Skupštine PK i TK su svoje programe rada usvojile krajem januara, Skupština BPK u drugoj polovini februara, skupštine USK i ZDK u martu, čak 4 skupštine nisu usvojile svoje programe rada ni do kraja prvog kvartala 2014. godine.

VEĆINA KANTONALNIH VLADA I SKUPŠTINA SE NE PRIDRŽAVA NI ZAKONA - BUDŽET ZA 2014. GODINU, NA VRIJEME, U SKLADU SA ZAKONOM, USVOJILA SU SAMO 4 KANTONA: ZDK (23.12.2013), BPK (30.12.2013), SBK (30.12.2013) I TK (18.12.2013). Prva tri su i prethodne godine bili među 4 kantona koji su na vrijeme donijeli budžet. Još tri kantona je svoje budžete usvojilo u krajnjem zakonskom roku, prije isteka Odluke o privremenom finansiranju – ZHK (07.02.2014), KS (31.03.2014) i USK (31.03.2014). Ostala 3 kantona – HNK, PK i K10 – su budžete dobili tek u periodu nakon prestanka važenja odluke o privremenom finansiranju, odnosno nakon isteka prvog kvartala.

Samo je Budžet USK, i to protivno zahtjevu Vlade, amandmanima na Skupštini, smanjen u odnosu na prošlogodišnji. Dva – budžeti PK i ZHK – su u nivou prošlogodišnjih, a svi ostali su povećani u odnosu na prošlogodišnje.

REALIZACIJA OBAVEZA PLANIRANIH GODIŠNJIH PROGRAMIMA RADA, JE KATASTROFALNA. O tome najbolji govori podatak da je najbolji rezultat u prvom kvartalu, onaj Skupštine ZDK, od svega 14% realizovanih obaveza iz godišnjeg programa rada, za prva 3 mjeseca 2014. To je i jedini rezultat iznad 10%. Inače, Skupština TK je realizovala svega 1%, KS 3%, BPK 4%, USK 5%. Za četvrtinu godine!

I što se tiče realizacije zakona, planiranih programima rada, najbolji rezultat ostvarila je Skupština ZDK, sa skromnih 3 zakona usvojena u prijedlogu, što čini 15% u potpunosti realizovanih zakona iz Programa, i uz još toliko djelimično realiziranih (prihvaćenih u nacrtu). Skupština USK u potpunosti je realizovala 2 zakona, skupštine TK i KS po 1, a skupštine PK i BPK nisu, u prvom kvartalu, usvojile ni jedan od zakona planiranih svojim programima rada za ovu godinu.

Ukupno je, za prva 3 mjeseca 2014, u svim kantonalnim skupštinama, usvojeno svega 7 planiranih zakona (od 136 planiranih usvojenim programima rada).

REALIZACIJA NEPLANIRANIH ZAKONA DONEKLE POPRAVLJA UTISAK O ZAKONODAVNOJ AKTIVNOSTI KANTONALNIH SKUPŠTINA U PRVOM KVARTALU 2014. Ukupno je, za prva 3 mjeseca 2014, u svim kantonalnim skupštinama, usvojeno (u finalnoj formi prijedloga) tri puta više neplaniranih nego planiranih zakona. Te je ukupan broj zakona usvojenih u kantonalnim skupštinama u prva tri mjeseca 2014. – 29 (uz 12 prihvaćenih u nacrtu).

Najviše zakona, ukupno, usvojila je Skupština SBK – 7 (uz 1 prihvaćen nacrt) – pri čemu nijedan usvojeni zakon nije planirani, jer Skupština nije ni usvojila program svog rada za ovu godinu, u posmatranom periodu. Slijede je skupštine TK, sa 5, ZHK, sa 4, te ZDK i USK, sa po 3 usvojena prijedloga zakona. Skupštine BPK, HNK i KS usvojile su po 2 zakona, K10 jedan, a skupština PK nije usvojila nijedan zakon, u prva tri mjeseca 2014. godine.

DUŽINA TRAJANJA ZAKONODAVNOG PROCESA U KANTONALNIM SKUPŠTINAMA VRLO JE NEUJEDNAČENA. Postoje zakoni koji budu usvojeni na istoj sjednici na kojoj su i predloženi, a postoje i oni koji u proceduri usvajanja provedu godine.

Od zakona usvojenih u prvom kvartalu, najduže je u proceduri (računajući period o

KANTONALNE VLADE I-III 2014.

U PRVOM KVARTALU 2014. GODINE, POD PRITISKOM MASOVNIH GRAĐANSKIH PROTESTA, DOŠLO JE DO OSTAVKE 5 KANTONALNIH VLADA – U TK, ZDK, KS, USK I BPK – TE, PREDSEDVAJUĆEG SKUPŠTINE I MINISTRA UNUTRAŠNJIH POSLOVA U HNK. Nezadovoljstvo građana svojim socijalnim položajem, opštim stanjem u društvu i ponašanjem vlasti, i političke elite u globalu, svojom je snagom dovelo do domino efekta. Nažalost, političke elite ovo nisu shvatile kao trenutak za osvještavanje i okretanje interesima građana (i rješavanju njihovih problema i potreba) nego su ponovo, u nastavku (pa i tokom samih protesta), pokazale da više vode računa o sebi, svojim ličnim i uskostranačkim interesima, nego o građanima i interesu zajednice. Te je većina podnesenih ostavki ili odbijena (BPK) ili prećutno izignorisana, te vlade koje su podnijele ostavku i dalje rade. Praktično, samo je u TK, smjena vlade zaista i izvršena, a nova vlada, iznimnom kooperativnošću Skupštine, izabrana u skladu sa zahtjevima sa demonstracija i građanskih plenuma – kao nestranačka, „vlada eksperata“.

NEPOSREDNA POSLJEDICA DEMONSTRACIJA JE SMANJENJE PRIVILEGIJA DUŽNOSNIKA NA VLASTI U NEKOLIKO KANTONA – NAŽALOST NE I U SVIM I NAŽALOST NE U POTREBNOM OBIMU. Primanja (po raznim osnovama) političara, koji su plaćeni iz budžeta, dakle novcem građana, moraju biti usklađena sa prosječnim primanjima u sredinama u kojima obavljaju dužnost, odnosno usklađena sa socio-ekonomskim stanjem u zajednicama, za koje su direktno (su)odgovorni. I trebala bi biti usklađena sa količinom posla i efektima rada koji obavljaju. Jer je uzimanje redovnih mjesečnih primanja, iz budžeta, za svega nekoliko sati rada mjesečno (kakva je praksa u nekim kantonalnim skupštinama, recimo) ili u situaciji višemjesečnog nerada (u kome se vlade – usljed međustranačkih sukoba - „sastaju“ samo telefonski) ili evidentnih katastrofalnih rezultata, u situaciji teškog ekonomskog stanja, u kome se nalazi većina građana, naprosto nemoralno i neprihvatljivo.

U PRVOM KVARTALU 2014. GODINE KANTONALNE VLADE RADILE SU VRLO NEUJEDNAČENIM INTENZITETOM. Pri tome je učestalost zasjedanja teško dovesti u vezu sa građanskim protestima, na nivou obrasca, jer su situacije i reakcije bile drugačije, ali je, u pojedinim slučajevima ta veza bila vrlo izražena. Tako je u SBK i KS, kao reakcija na proteste građana, višestruko povećan broj zasjedanja vlade, u odnosu na februar 2013. (u KS za 2,5 a u SBK za 3,5) a u TK se desila obrnuta situacija – zbog obustavljanja svakog rada smijenjene vlade, u februaru 2014. održana je svega jedna sjednica, u odnosu na 7 održanih u februaru prethodne godine. I u broju razmotrenih mjera na sjednicama kantonalnih vlada, vlada ogromna neujednačenost. Pa je tako broj mjera koje je, u prvom kvartalu 2014. godine razmotrila Vlada KS (490), čak 9 puta veći od broja mjera koje su, u istom periodu, razmotrene od strane Vlade ZHK (53).

NIJEDNA KANTONALNA VLADA NIJE DONIJELA PROGRAM SVOG RADA ZA 2014. GODINU NA VRIJEME I U SKLADU SA OBAVEZAMA I PROPISIMA KOJI REGULIŠU NJIHOV RAD. Umjesto da godišnji program rada bude usvojen prije početka godine na koju se odnosi (dakle, u ovom slučaju, do kraja decembra 2013.), čak 7 kantonalnih vlada svoj program rada nije donijelo ni do kraja prvog kvartala. Do 31.03. 2014. godine donešeni su jedino programi rada KS, BPK i USK.

REALIZACIJA OBAVEZA PLANIRANIH GODIŠNJIH PROGRAMIMA RADA, U PRVOM KVARTALU 2014. GODINE, KOD TRI KANTONALNE VLADE KOJE SU JEDINE, U OVOM PERIODU, UOPŠTE IMALE PROGRAME RADA, JE PRILIČNO SKROMNA - ISPOD 15%. Vlade Kantona Sarajevo i

Bosansko-podrinjskog kantona imale su realizaciju ukupnih planiranih obaveza u visini od 13%, a Unsko-sanskog - 11%. U realizaciji planiranih zakona, redosljed je, donekle, obrnut. Naime, najviše realiziranih, i nominalno i procentualno, ima Vlada Unsko-sanskog kantona – 5 od 21 planiranog zakona (od čega su 3 utvrđena u prijedlogu, a 2 u nacrtu). Slijedi Vlada Bosansko-podrinjskog kantona, sa 3 od 29 realiziranih (2 u prijedlogu, 1 u nacrtu). I posljednja je Vlada Kantona Sarajevo, sa svega 1 zakonom, usvojenim u prijedlogu, od 23 planirana Programom rada za 2014. godinu.

NEUSVAJANJE PROGRAMA RADA, OD STRANE VEĆINE KANTONALNIH VLADA, DOVELO JE DO NESRAZMJERA U ODNOSU USVOJENIH PLANIRANIH I NEPLANIRANIH ZAKONA, U PRVOM KVARTALU 2014. GODINE. Ukupno je, za prva 3 mjeseca 2014, na svim kantonalnim vladama, utvrđeno tri i po puta više neplaniranih nego planiranih zakona – 21 neplanirani prijedlog zakona, naspram 6 planiranih i 11 neplaniranih zakona u nacrtu, naspram 3 planirana. Te je ukupan broj zakona utvrđenih na kantonalnim vladama u prva tri mjeseca 2014. – 41 (27 prijedloga i 14 nacrtu).

Najviše zakona, ukupno, utvrdila je Vlada HNK – 10 (5 u prijedlogu i 5 u nacrtu), pri čemu nijedan usvojeni zakon nije planirani, jer Vlada, u posmatranom periodu, nije ni usvojila program svog rada za ovu godinu. Slijede je vlade ZHK, sa 6, USK, sa 5, te BPK, KS i K10, sa po 4 utvrđena prijedloga zakona. Vlade TK i ZDK utvrdile su po 3 zakona, SBK 2, a VladaPK, kao ni Skupština PK nije, u posmatranom periodu, uopšte imala zakonodavnih aktivnosti, odnosno, nije utvrdila nijedan zakon.

PREKO POLOVINE ZAKONA UTVRĐENIH NA KANTONALNIM VLADAMA, U PRVOM KVARTALU 2014, SU TZV. TEMELJNI. 22 od 41 zakona utvrđenog na kantonalnim vladama, u 1. kvartalu 2014. godine, su novi, tzv. temeljni zakoni, Ostalo su tek izmjene i dopune postojećih zakonskih akata. Najviše temeljnih zakona utvrdila je Vlada HNK – 6, a najmanje Vlada ZDK, čiji nijedan od 3, u ovom periodu utvrđena zakona, nije temeljni, te Vlada PK, koja nije utvrdila nijedan zakon, uopšte, u ovom periodu.

POREĐENJE BROJA UTVRĐENIH ZAKONA U POSLJEDNJIH NEKOLIKO GODINA, ZA VEĆINU VLADA DAJE NEGATIVNE REZULTATE. Samo je jedna vlada, USK, u prvom kvartalu 2014.godine, ostvarila bolje rezultate od prošlogodišnjih, u istom periodu. Rezultati Vlade K10, u utvrđivanju zakona, identični su prošlogodišnjim. Ostalih 8 vlada ima lošije rezultate od prošlogodišnjih, pri čemu je pad, kod većine, dramatičan (npr. u PK, sa 5 na 0, u TK, sa 8 na 1, u BPK, sa 9 na 3). Čak 5 kantona u prvom je kvartalu 2014. godine, ostvarilo (ili izjednačilo) najgori rezultat u realizaciji zakona, u cijelom mandatu, posmatrajući 1. kvartale.

